

Turizm için zorunluluk haline geldi

Ege Sanayici ve İş İnsanları Derneği (ESİAD) Başkanı **Sibel Zorlu**, "Türkiye'nin turizm hedeflerine ulaşması bakımından sürdürülebilir turizm kriterlerinin karşılanması konusuna hassasiyetle yaklaşılması gerekiyor" dedi. ESİAD Turizm ve Hizmetler Yuvarlak Masası'nın katkılarıyla düzenlenen "Turizmde Sürdürülebilirlik" toplantısında, sertifikasyon süreci ve bu konuda işletmelere düşen görevler ele alındı. TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Kurumsal Sürdürülebilirlik Elçisi Mazars Denge CEO'su İzel Levi Coşkun'un moderatörlüğünde gerçekleştirilen toplantıda, ESİAD Turizm ve Hizmetler Yuvarlak Masası Eş Başkanı Naile Göçen Çukurova, sektörün bugün geldiği nokta ve hedefleri hakkında bilgi verdi. Toplantıda, UNDP Türkiye Kapsayıcı ve Sürdürülebilir Büyüme Portföy Yöneticisi Pelin Rodoplu, Bureau Veritas Türkiye Sürdürülebilirlik Müdürü Egemen Belet ve Anadolu Efes Kurumsal İletişim ve İlişkiler Direktörü Selda Susal da turizm işletmelerine sertifikasyon süreciyle ilgili bilgi verip önerilerde bulundu.

ÖRNEKLER ARTMALI

Sürdürülebilirlik konusunda farkındalığı artırmayı ve bu konudaki iyi uygulama örneklerinin çoğalmasına katkıda bulun-

mayı amaçladıklarını belirten ESİAD Başkanı **Sibel Zorlu**, "Dünya Ekonomik Forumu raporuna göre turizm sektörünü dönüştüren eğilimler arasında sürdürülebilirlik de yer alıyor. Sürdürülebilirlik, turizm için adeta zorunluluk haline geldi. Dünya Turizm Örgütü, turizmi, BM sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin 17'sine de ulaşılmasında önemli bir araç olarak görüyor. WITC (Dünya Seyahat ve Turizm Konseyi) verilerine göre turizm sektörü 2005'den 2035'e kadar karbondioksit emis-

yonlarını yüzde 50 oranında azaltma eğiliminde. Bu eğilimin turizm stratejileri belirlenirken göz önünde tutulması son derece önemli. Türkiye'nin turizm hedeflerine ulaşması bakımından küresel ölçekte kabul gören sürdürülebilir turizm kriterlerinin karşılanması konusuna hassasiyetle yaklaşılması gerekiyor. Ülkemiz turizminin daha da gelişmesi için sürdürülebilirlik kriterlerinin karşılanmasının yanı sıra dijitalleşme odaklı strateji izlenmesinin önemini de hatırlatmak istiyorum" dedi.

Zorlu: Hedef için sürdürülebilirlik

Ege Sanayici ve İş İnsanları Derneği (ESİAD) Başkanı **Sibel Zorlu**, küresel ısınmanın tüm sektörleri olduğu gibi turizmi de doğrudan etkilediğini belirterek, dünyada sektörün karbondioksit emisyonlarını 2035'e kadar yüzde 50 oranında azaltma eğilimi olduğunu söyledi. Bu eğilimin turizm stratejileri belirlenirken göz önünde tutulmasının son derece önemli olduğunu vurgulayan Zorlu, "Türkiye'nin turizm hedeflerine ulaşması bakımından sürdürülebilir turizm kriterlerinin karşılanması konusuna hassasiyetle yaklaşılması gerekiyor" dedi. Zorlu, "Sürdürülebilirlik, turizm için adeta zorunluluk haline geldi. Dünya Turizm Örgütü, turizmi, BM sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin 17'sine de ulaşılmasında önemli bir araç olarak görüyor. WTTC (Dünya Seyahat ve Turizm Konseyi) verilerine göre turizm sektörü 2005'den 2035'e kadar karbondioksit emisyonlarını yüzde 50 oranında azaltma eğiliminde" diye konuştu. **(Haber Merkezi)**

ESIAD'dan turizmde sürdürülebilirlik vurgusu

EGE Sanayici ve İş İnsanları Derneği (**ESIAD**), Turizm ve Hizmetler Yuvarlak Masası'nın katkılarıyla düzenlenen "Turizmde Sürdürülebilirlik" toplantısında, sertifikasyon süreci ve bu konuda işletmelere düşen görevler ele alındı. **ESIAD** Başkanı **Sibel Zorlu**, küresel ısınmanın tüm sektörleri olduğu gibi turizmi de doğrudan etkilediğini belirterek, dünyada sektörün karbondioksit emisyonlarını 2035'e kadar yüzde 50 oranında azaltma eğilimi olduğunu söyledi. Zorlu, "Türkiye'nin turizm hedeflerine ulaşması bakımından sürdürülebilir turizm kriterlerinin karşılanması konusuna hassasiyetle yaklaşılması gerekiyor" dedi.

■ **HABER MERKEZİ**

ESİAD'TAN TURİZM için 4 öneri birden

ESİAD tarafından düzenlenen 'Turizmde Sürdürülebilirlik' toplantısında, turizmin tüm yıla yayılması, yeni turizm rotalarının oluşturulması, sağlık ve üçüncü yaş turizmine yönelinmesi önerisi geldi. ■ 4'TE

RA

ESİAD'tan turizm için 4 öneri birden

ESİAD tarafından düzenlenen 'Turizmde Sürdürülebilirlik' toplantısında, turizmin tüm yıla yayılması, yeni turizm rotalarının oluşturulması, sağlık ve üçüncü yaş turizmine yönelinmesi önerisi geldi

EGE Sanayici ve İş İnsanları Derneği (**ESİAD**) Turizm ve Hizmetler Yuvarlak Masası'nın katkılarıyla düzenlenen 'Turizmde Sürdürülebilirlik' toplantısında, sertifikasyon süreci ele alındı. TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi İzel Levi Coşkun'un moderatörlüğünde gerçekleştirilen toplantıda, **ESİAD** Turizm ve Hizmetler Yuvarlak Masası Eş Başkanı Naile Göçen Çukurova ile UNDP Türkiye'den Pelin Rodoplu katıldı. Ege Sanayici ve İş İnsanları Derneği (**ESİAD**) Başkanı **Sibel Zorlu**, turizm sektörünün Türkiye açısından büyük önem taşıdığını hatırlatarak, Türkiye'nin turizm hedeflerine ulaşması bakımından küresel ölçekte kabul gören sürdürülebilir turizm kriterlerinin karşılanması konusuna hassasiyetle yaklaşılması gerektiğini vurguladı. Ülkemiz turizminin daha da gelişmesi için sürdürülebilirlik kriterlerinin karşılanmasının önemini aktaran Zorlu, dijitalleşme

Sibel Zorlu

odaklı strateji izlenmesi gerektiğinin altını çizdi.

HEDEF, 120 MİLYAR \$

ESİAD Turizm ve Hizmetler Yuvarlak Masası Eş Başkanı Naile Göçen Çukurova ise mevsimsellik etkisiyle turizmde kapasitenin yüzde 45'inin kullanır olduğunu belirtti. Önerilerini de sıralayan Çuku-

rova, "Turizmi 12 aya yayarak, rakamı yüzde 70'lere çıkarmak mümkün. Bunu yaparken de destinasyonlarımızı zenginleştirmeli; sağlık turizmi, üçüncü yaş turizmi gibi gerçekten katma değer yaratan sektörlerle yönelmeliyiz. 5 yıl içinde 100 milyon turist, 120 milyar dolar gelir hedefine ulaşmak için fırsatlarımız var" diye konuştu.

TURİZMDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VURGUSU

Ege Sanayici ve İş İnsanları Derneği (ESİAD) Turizm ve Hizmetler Yuvarlak Masası'nın katkılarıyla 'Turizmde Sürdürülebilirlik' konulu toplantı düzenlendi. TÜSİAD Yönetim Kurulu üyesi İzel Levi Coşkun'un moderatörlüğünde gerçekleştirilen toplantıda, ESİAD Turizm ve Hizmetler Yuvarlak Masası Eş Başkanı Naile Göçen Çukurova, sektörün geldiği nokta ve hedefleri hakkında bilgi verdi. UNDP Türkiye Kapsayıcı ve

Sibel Zorlu

Sürdürülebilir Büyüme Portföy Yöneticisi Pelin Rodoplu, Bureau Veritas Türkiye Sürdürülebilirlik Müdürü Egemen Belet ile Anadolu Efes Kurumsal İletişim ve İlişkiler Direktörü Selda Susal ise turizm işletmelerine sertifikasyon süreciyle ilgili detaylı bilgiler verip önerilerde bulundu. ESİAD Başkanı Sibel Zorlu, "Türkiye'nin turizm hedeflerine ulaşması için sürdürülebilir turizm kriterlerinin karşılanması gerekiyor" dedi.

İzel Levi Coşkun

Pelin Rodoplu

Egemen Belet

Selda Susal

Turizm hedeflerine ulaşmak için sürdürülebilirlik vurgusu

HABER MERKEZİ

Ege Sanayici ve İş İnsanları Derneği (ESİAD) Turizm ve Hizmetler Yuvarlak Masası'nın katılımıyla düzenlenen "Turizmde Sürdürülebilirlik" toplantısında, sertifikasyon süreci ve bu konuda işletmelere düşen görevler ele alındı. TOSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Kurumsal Sürdürülebilirlik Elçisi Mazars Denge CEO'su İzel Levi Coşkun'un moderatörlüğünde gerçekleştirilen toplantıda, ESİAD Turizm ve Hizmetler Yuvarlak Masası Eş Başkanı Nailie Göçen Çukurova, sektörün bugün geldiği nokta ve hedefleri hakkında bilgi verdi.

Toplantıda, UNDP Türkiye Kapsayıcı ve Sürdürülebilir Büyüme Portföy Yöneticisi Pelin Rodoplu, Bureau Veritas Türkiye Sürdürülebilirlik Müdürü Egemen Belet ve Anadolu Efes Kurumsal İletişim ve İlişkiler Direktörü Selda Susal da turizm işletmelerine sertifikasyon süreciyle ilgili bilgi verip önerilerde bulundu.

ESİAD Başkanı Sibel Zorlu, küresel ısınmanın tüm sektörleri olduğu gibi turizmi de doğrudan etkilediğini belirterek, dünyada sektörün karbondioksit emisyonlarını 2035'e kadar yüzde 50 oranında azaltma eğilimi olduğunu söyledi. Bu eğilimin turizm stratejileri belirlenirken göz önünde tutulmasının son derece önemli olduğunu vurgulayan Zorlu, "Türkiye'nin turizm hedeflerine ulaşması bakımından sürdürülebilir turizm kriterlerinin karşılanması konusuna hassasiyetle yaklaşılması gerekiyor" dedi.

Zorlu: İyi uygulama örnekleri artmalı

Sürdürülebilirlik konusunda farkındalığı artırmayı ve bu konudaki iyi uygulama örneklerinin çoğaltılmasına katkıda bulunmayı amaçladıklarını belirten Zorlu, "Dünya Ekonomik Forumu raporuna göre turizm sektörünü dönüştüren eğilimler arasında sürdürülebilirlik de yer alıyor. Sürdürülebilirlik, turizm için adeta zorunluluk haline geldi. Dünya Turizm Örgütü, turizmi, BM sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin 17'sine de ulaşılmasında önemli bir araç olarak görüyor. WTTC (Dünya Seyahat ve Turizm Konseyi) verilerine göre turizm sektörü 2005'ten 2035'e kadar karbondioksit emisyonlarını yüzde 50 oranında azaltma eğiliminde. Bu eğilimin turizm stratejileri belirlenirken göz önünde tutulması son derece önemli" diye konuştu.

Turizm sektörünün Türkiye açısından büyük önem taşıdığını hatırlatan Zorlu, "Türkiye'nin turizm hedeflerine ulaşması bakımından küresel ölçekte kabul gören sürdürülebilir turizm kriterlerinin karşılanması konusuna hassasiyetle yaklaşılması gerekiyor. Ölkemiz turizminin daha da gelişmesi için sürdürülebilirlik kriterlerinin karşılanmasının yanı sıra dijitalleşme odaklı strateji izlenmesinin önemini de hatırlatmak istiyorum" dedi.

Çukurova: Turist sayısında 6'ncı gelirlerde 14'üncüyüz

ESİAD Turizm ve Hizmetler Yuvarlak Masası Eş Başkanı Nailie

ESİAD Başkanı Sibel Zorlu

le Göçen Çukurova da turizm sektörü verilerine bakıldığında, 1980 yılında 2.2 milyon turist ve 1 milyar dolar gelir olduğunu belirtti. Çukurova, 2019 yılına gelindiğinde turist sayısının 52 milyona, turizm gelirinin de 34.6 milyar dolara yükseldiğini anlattı. Çukurova, "2023 yılında da aynı ivmeyle 60 milyon turist, 56 milyar dolar gelir hedefimiz var. Bu rakamlar bize turizmin Türkiye ekonomisindeki rolü, büyüklüğü hakkında bilgi veriyor. Millî gelirin yüzde 5'i doğrudan, yüzde 12'si ise dolaylı olarak turizmden kaynaklanıyor. Sektör olarak baktığımızda da hizmet sektöründeki en büyük pay turizm sektöründe. Dünyada da ziyaretçi sayısı bakımından 6'ncı sıradayken, gelirler bakımından 14'üncüyüz. Yani bu konuda biraz daha yol almamız gerekiyor. Mevsimsellik etkisiyle kapasitemizin yüzde 45'ini kullanır durumdayız. Turizmi 12 aya yayarak, rakamı yüzde 70'lere çıkarmak mümkün. Bunu

yaparken de destinasyonlarımızı zenginleştirmeli; sağlık turizmi, üçüncü yaş turizmi gibi gerçekten katma değer yaratan sektörlerle yönelmeliyiz. 5 yıl içinde 100 milyon turist, 120 milyar dolar gelir hedefine ulaşmak için fırsatlarımız var" diye konuştu.

Coşkun: Sorumluluğu aksiyona dönüştürmeliyiz

TOSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Kurumsal Sürdürülebilirlik Elçisi Mazars Denge CEO'su İzel Levi Coşkun ise iklim krizinin yanı sıra su krizi, okyanusların kirlenmesi, biyoçeşitlilik kaybı, sosyal eşitsizlikler gibi çok sayıda sorun olduğunu belirterek, "Bireysel olarak da işletme olarak da bir farkındalıkla başlayıp bu farkındalığı bir sorumluluğa dönüştürmeli, sorumluluktan da aksiyona geçtiğimiz bir modelde hareket etmeliyiz" dedi.

Rodoplu: 10 ülkeden 9'unda gerileme var

UNDP Türkiye Kapsayıcı ve Sürdürülebilir Büyüme Portföy Yöneticisi Pelin Rodoplu, Bir-

leşmiş Milletler'in insani gelişim raporuna göre son iki yıldır gerileme yaşandığını kaydetti. Rodoplu, "Her yıl yayınladığımız insani gelişim raporunda aslında insanlık için, dünyamızın geleceği için hedeflediğimiz gelişmeyi sağlayıp sağlamadığımıza bakıyoruz. Maalesef son iki yıldır endeks 2016 yılına döndüğünü gösteriyor. 10 ülkeden 9'unda bir gerileme söz konusu. Tabii ki hepimizin hem kurumlar hem de bireyler olarak yapabileceği şeyler var. Sürdürülebilirlik gündemi bundan sonra hep yarımda olacak. Ama bunu nasıl içselleştireceğiz, kurumlar tüm süreçlerine nasıl yedireceğiz, bunun yanında bireysel olarak sorumluluklarımızı nasıl yerine getireceğiz de önemli noktalardan biri" diye konuştu.

Belet: 2030'a kadar tesislerin %100'ü uygunluk belgesi alacak

Bureau Veritas Türkiye Sürdürülebilirlik Müdürü Egemen Belet, sertifikasyon konusunda beklentileri ve bu süreçte işletmelerin nasıl bir yol izleneceğini anlattı. Türkiye Sürdürülebilir Turizm Programı'na göre isteyen tesislerin kademeli olarak belge alabileceğini anlatan Belet, istenen 42 kriterin tamamının sağlandığı durumlarda turizm sertifikasının alınabileceğini söyledi. Belet, "Türkiye'de yaklaşık 20-22 bin turizm tesisi var. Bunların bir anda sertifika alması mümkün değil. Özellikle küçük otellerimizin buna hazır olması zaman alacak. Eğer firmalar bu kriterlerin 14'üne uygunluk sağlarsa, birinci aşama sertifikası alabilecek. Tüm tesisler için 2023

yılı sonuna kadar bu zorunlu. 29 kriter ile yüzde 70 uygunluk sağlandığında ikinci aşama sertifikası alınabilecek. Bununla ilgili herhangi bir tarih açıklanmasa da biz 2025 sonu olacağını öngörüyoruz. 2030 yılına kadar Türkiye'deki tüm tesislerin yüzde 100 uygunluk belgesi alması zorunlu olacak" dedi.

Susal: 10 ayrı turizm rotasını hayata geçirdik

Grup olarak yürüttükleri Gelecek Turizmde programı hakkında bilgi veren Anadolu Efes Kurumsal İletişim ve İlişkiler Direktörü Selda Susal, "Sosyal fayda projelerini çok önemsiyoruz. Bunlar aracılığıyla toplumsal değer ve sosyal etki yaratmaya odaklanıyoruz. Çeşitli odak alanlarımız var. Yaklaşık 40 yıldır sürdürülebilir tarım için çalışmalar yapıyoruz. Kültür-sanat, spor projelerimiz var. 2007 yılından bu yana da Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı ve Kültür ve Turizm Bakanlığı ile 'Gelecek Turizmde' programını yürütüyoruz. Bu programla Türkiye'de deniz, kum, güneş turizm anlayışını genişletmek, sürdürülebilir turizm modelini yerel kalkınmaya katkı sunacak bir araç haline getirmeyi amaçlıyoruz. Bu bağlamda 15 yılda 22 girişimi destekledik, 10 ayrı turizm rotasını hayata geçirdik. 2 milyon dolarlık bir yatırımla, yaklaşık 200 bin insanın hayatına dokunduk. 7 binden fazla insanımıza sürdürülebilir turizm eğitimleri verdik. 600 STK ve 23 üniversiteyle iş birliği yaptık. Bu projelerle bugüne kadar 16 ulusal ve uluslararası ödül aldık" dedi.

“Turizmde sürdürülebilirlik kriterleri mutlaka karşılanmalı”

■ **EGE** Sanayici ve İş İnsanları Derneği Başkanı **Sibel Zorlu**, küresel ısınmanın tüm sektörleri olduğu gibi turizmi de doğrudan etkilediğini belirterek, dünyada sektörün karbondioksit emisyonlarını 2035'e kadar yüzde 50 oranında azaltma eğilimi olduğunu söyledi. Bu eğili-

min turizm stratejileri belirlenirken göz önünde tutulmasının son derece önemli olduğunu vurgulayan Zorlu, “Türkiye'nin turizm hedeflerine ulaşması bakımından sürdürülebilir turizm kriterlerinin karşılanması konusuna hassasiyetle yaklaşılması gerekiyor” dedi.

100 milyon turist 120 milyar \$ gelir

Turizmi 12 aya yayarak kapasite kullanımını yüzde 70'lere çıkarmanın mümkün olduğunu belirten ESİAD Turizm ve Hizmetler Yuvarlak Masası Eş Başkanı Naile Göçen Çukurova, "5 yıl içinde 100 milyon turist, 120 milyar dolar gelir hedefine ulaşmak için fırsatlar var" dedi

Fadime ALTANHAN

ESIAD Turizm ve Hizmetler Yuvarlak Masası'nın katkılarıyla düzenlenen 'Turizmde Sürdürülebilirlik' toplantısı, çevrimiçi olarak gerçekleşti. TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi ve Kurumsal Sürdürülebilirlik Elçisi Mazars Denge CEO'su İzel Levi Coşkun'un moderatörlüğünde gerçekleştirilen toplantıda, **ESİAD** Turizm ve Hizmetler Yuvarlak Masası Eş Başkanı Naile Göçen Çukurova, sektörün bugün geldiği nokta ve hedefleri hakkında bilgi verdi.

"Fırsatlar var"

Turizm sektörü verilerine bakıldığında, 1980 yılında 2,2 milyon turist ve 1 milyar dolar gelir oldu-

ğunu, 2019 yılına geldiğinde turist sayısının 52 milyona, turizm gelirinin de 34,6 milyar dolara yükseldiğini belirten Çukurova, "2023 yılında da aynı ivmeyle 60 milyon turist, 56 milyar dolar gelir hedefimiz var. Bu rakamlar bize turizmin Türkiye ekonomisindeki rolü, büyüklüğü hakkında bilgi veriyor. Milli gelirin yüzde 5'i doğrudan, yüzde 12'si ise dolaylı olarak turizmde kaynaklanıyor. Sektör olarak baktığımızda da hizmet sektöründeki en büyük pay turizm sektöründe. Dünyada da ziyaretçi sayısı bakımından 6'ncı sıradayken, gelirler bakımından 14'üncüyüz. Yani bu konuda biraz daha yol almamız gerekiyor. Mevsimsellik etkisiyle kapasitemizin yüzde 45'ini kullanır durumdayız. Turizmi 12 aya yayarak, rakamı yüzde 70'lere çıkarmak

mümkün. Bunu yaparken de destinasyonlarımızı zenginleştirmeli; sağlık turizmi, üçüncü yaş turizmi gibi gerçekten katma değer yaratan sektörlerle yönelmeliyiz. 5 yıl içinde 100 milyon turist, 120 milyar dolar gelir hedefine ulaşmak için fırsatlarımız var" dedi.

Sürdürülebilirlik vurgusu

ESİAD Başkanı **Sibel Zorlu** ise sürdürülebilirlik konusunda farkındalığı artırmayı ve bu konudaki iyi uygulama örneklerinin çoğaltılmasına katkıda bulunmayı amaçladıklarını belirterek, "Dünya Ekonomik Forumu raporuna göre turizm sektörünü dönüştüren eğilimler arasında sürdürülebilirlik de yer alıyor. Sürdürülebilirlik, turizm için adeta zorunluluk haline geldi. Dünya Turizm Örgütü, turizmi, BM sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin 17'sine de ulaşılmasının önemli bir araç olarak görüyor.

WTTC (Dünya Seyahat ve Turizm Konseyi) verilerine göre turizm sektörü 2005'den 2035'e kadar karbondioksit emisyonlarını yüzde 50 oranında azaltma eğiliminde. Bu eğilimin turizm stratejileri belirlenirken göz önünde tutulması son derece önemli" diye konuştu. Turizm sektörünün Türkiye açısından büyük önem taşıdığını hatırlatan Zorlu, "Türkiye'nin turizm hedeflerine ulaşması bakımından

küresel ölçekte kabul gören sürdürülebilir turizm kriterlerinin karşılanması konusuna hassasiyetle yaklaşılması gerekiyor. Ülkemiz turizminin daha da gelişmesi için sürdürülebilirlik kriterlerinin karşılanmasının yanı sıra dijitalleşme odaklı strateji izlenmesinin önemini de hatırlatmak istiyorum" ifadelerini kullandı.

Naile Göçen Çukurova

Sibel Zorlu